

**Posudek rigorózní práce Mgr. Zory Světlíkové „Prožívání ztráty dítěte“
Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra psychologie 2013.**

Autorka se ve své diplomové práci zabývá eticky složitými otázkami spojenými se ztrátou blízké osoby (zde konkrétně ztrátou dítěte a jejím dopadem na rodiče) – tématem, které bývá často v odborné literatuře poněkud tabuizováno.

V teoretické části autorka na podkladě bohatého literárního aparátu rozpracovává otázky spojené se smrtí a ztrátou (zejména blízké osoby) a závěrem se pokouší o přehledné zpracování možností intervence, včetně výčtu organizací a svépomocných sdružení, které působí v současné době na území ČR. V prvních dvou kapitolách bych ráda ocenila přehledné zpracování významu a působení soukromých i obecně přijímaných rituálů, které praktikujeme v souvislosti se smrtí. Podobně kvalifikovaně působí i kvalitní souhrnná typologie ztrát spojená se specifickými aspekty prožívání. Zajímavým příspěvkem jsou i v textu uvedené genderové rozdíly v podobách zármutku a truchlení a mýty o truchlení.

Empirická část zjišťuje podpůrné aspekty, které přispívají ke zvládnání ztráty, a mapuje rovněž, jak taková ztráta ovlivňuje další život jedince/rodiny. Oproti diplomové práci, z níž autorka vychází, jsou zde zpracovaná data rozšířena o další výzkumné otázky a rovněž o škálu přístupu k zármutku AAG.

Na podkladě kvalitativní výzkumné metodologie (zde deseti hloubkových rozhovorů) pracuje autorka s respondentkami – matkami zemřelých dětí. Kontakt byl získán prostřednictvím organizace Dlouhá cesta. Chtěla bych ocenit eticky citlivý způsob, jakým autorka postupovala (včetně adekvátně zpracovaného dopisu rodičům a vhodné formulace informovaného souhlasu – vše doloženo v přílohách práce).

Výsledky jsou zpracovány a přehledně doloženy grafickými přehledy a konkrétními citacemi z rozhovorů. Hlavní podpůrné aspekty v adaptaci na ztrátu dítěte podle autorčiny sdělení představují: sociální opora pozůstalého rodiče (rodina, lidé s obdobnou zkušeností aj.), vlastní aktivity (rituály, pomoc druhým, ventilace emocí atd.), odborná pomoc (psychoterapie u člověka s obdobnou životní zkušeností) a víra (s výhradou nenáboženské podoby). S odstupem času přinesla ztráta do života respondentek i pozitivní momenty – změny ve vztazích, posuny v hodnotových orientacích (pomoc druhým aj.). Zajímavé jsou i demografické charakteristiky ve vztahu ke třem základním dimenzím škály AAG.

Práci uzavírá elegantně a přehledně strukturovaná diskuse, kde autorka srovnává svá zjištění s podklady v literatuře, přehledně zmiňuje limity výzkumu a nabízí k úvaze možná témata pro další podrobnější zkoumání. Zajímalo by mě, co by autorka doporučovala uskutečnit, aby došlo alespoň k dílčímu posunu ve vnímání společnosti u tak komplikovaného tématu jako je smrt dítěte.

Závěrem konstatuji, že předložená práce zcela splňuje nároky kladené na rigorózní práci, a doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 4.10.2013

PhDr. Iva Štětovská, Ph.D.